

Riječ urednika:

Spomen na profesora Branimira Bratanića

Ovaj svezak posvećujemo uspomeni na profesora Branimira Bratanića, dugogodišnjega pročelnika Odsjeka za etnologiju Sveučilišta u Zagrebu. Bratanić se rodio 16. svibnja 1910. u Jastrebarskom, diplomirao je na Sveučilištu u Zagrebu slavistiku, no budući da kao djelatni član Hrvatske seljačke stranke nije u ono doba imao izgleda za zaposlenje, nastavio je sa studijem i godine 1936. diplomirao još i etnologiju. Akademsku karijeru započeo je kao asistent-volonter na Katedri za etnologiju. Pripremao se je polagano, ali temeljito. Doktorirao je 1947. s disertacijom *Oraće sprave u Hrvata*, a 1951. postao docentom.

Poznajemo ga uglavnom kao profesora i organizatora rada na etnološkoj kartografiji na području bivše Jugoslavije, no manje nam je poznat ugled što ga je stekao u svijetu. Nakon što se zadocentio, započeo je njegov nagli proboj u vrh europske etnološke scene. Već je godine 1951. sudjelovao u Stockholmu na *International Congress of European and Western Ethnology* svojim prilogom *On the Antiquity of the One-Sided Plough in Europe, especially among the Slavic Peoples*. Godinu dana kasnije je na IV. kongresu *Međunarodnoga udruženja antropoloških i etnološke znanosti* (IUAES) u Beču izložio svoj rad *Einige Möglichkeiten zur Fortführung der Pfluggeräteforschung*, nakon čega je bio izabran, uz tada vodeće europske etnologe poput Sigurda Erixona, Axela Steensberga, Roberta Heine-Gelderna, u *Pripremni odbor za izučavanje oračih sprava*. Godine 1953. izabran je na kongresu u Namuru u *International Secretariat for Research on the History of Agricultural Implements*.

Iste je godine održana i *Međunarodna konferencija za atlase*, na kojoj je Bratanić, zajedno sa Sigurdom Erixonom, Marcelom Magetom, Jorgeom Diasom, Janom Meertensom, Kustom Vilkunom i Richardom Weissom, izabran u *Stalnu međunarodnu komisiju za atlase*. Godine 1966. izabran je za potpredsjednika, a 1968. za predsjednika toga povjerenstva.

Šezdesetih je godina skupina «europeista» počela raspravljati o potrebi organiziranije znanstvene suradnje među europskim etnologima. Godine 1964. su Sigurd Erixon, Jorge Dias, Géza de Rohan- Csermák i Branimir

Bratanić organizirali neformalnu skupinu etnologa pod nazivom *Ethnologia Europaea* i održali 1964. prvu konferenciju u Stockholmu. Godine 1967. pokrenuli su i istoimeni časopis koji izlazi i danas.

Ugled što ga je stekao vidljiv je i iz članstva u uglednim društvima i iz počasti koje su mu bile dodijeljene. Bio je vanjski član *American Anthropological Association*, redoviti član *Society for the History of Technology, Cleveland*, član i suosnivač časopisa *Current Anthropology*, član uredništva *Ethnologia Slavica*, počasni član *Národopisné spoločnosti Československé*, počasni član *Anthropologische Gesellschaft in Wien*, nositelj ugledne švedske medalje *Arthur Haselius*, član Stalnoga savjeta Međunarodne unije antropoloških i etnoloških znanosti, član *Balkanološkoga centra ANU BiH*.

Profesor Branimir Bratanić usnuo je zauvijek pred 20 godina, u ponedjeljak 12. svibnja 1986. u pet i pol sati poslijepodne. Posljednje riječi koje je uputio svojem susjedu u bolesničkoj sobi na Svetome Duhu bili su grčki stihovi iz Ilijade koji su mu bili važni za neku studiju koju više nije napisao.

U Zagrebu, potkraj svibnja 2006.

Urednik